

Eesnimed XIX sajandil

Kui 18. sajand oli nimevähesuse ajastu, siis 19. sajand tähistab olulist nimevara avardumist. Esimesi märke sellest on näha vahetult pärast pärisorjusest vabastamist, 1826.–1830. aasta paiku. Siis anti varasemast enam haruldasi nimesid, eriti mitmiknimesid, kahanes eelisinimedega ristitute osakaal. Nagu nägime, jäi see muutus lühiajaliseks, vähemalt Pöidel.

Siiski hakkab järgmiste kümnendite vältel nimevalik tasapisi avarduma. Varasemate laennimede asemele tulevad saksa ülemkihi eeskujul kasutusele nendesamade nimede täisvormid. Nagu varem mainitud, olid need kõrgema staatusega.

Esimesi järgi laennimede asendumisest samade nimede algupäraste täisvormidega (nt *Riido* asemel *Friedrich*) on leitud juba 18. sajandil. Samal ajal hakatakse üksikjuhtudel lastele andma mitmiknimesid. Siiski alles 19. sajandi teisel poolel näib seesuguste nimede osakaal nimepanekul kasvavat. Uue traditsiooni pärisalged tekkisid Tallinnale, Tartule ja Viljandile lähedastes piirkondades 1850. aastatel, äärealadel hiljem. Eriti märgatavalt tõuseb võõrnimede osakaal pärast 1880. aastat.

Võõrnimede osatähtsuse kasv 1885.–1905. aastani (Roos 1962)		1885.–1886. a		1905.–1906. a	
		võõrnimega ristitute %	võõrnimede % nimedest	võõrnimega ristitute %	võõrnimede % nimedest
Viljandi maakogudus	tüdrukud	55	57	72	76
	poisid	55	67	81	80
Kihelkonna kogudus	tüdrukud	22	46	71	70
	poisid	39	47	73	73

Nagu märkisin, mängis uue tava omaksvõtul olulist osa prestiiž. Täisvormid olid lühivormidest prestiižsemad. Neid kandsid vabad kodanikud, sakslased. Kui eestlased pärisorjusest vabastati, on nad ilmselt soovinud ka nimevaliku kaudu uue olukorraga kohanduda, andes oma lapsele uue, vaba seisuse nimemalli kohaselt mitmeosalise võõrapärase nime.

Eriti soodsaks pinnaseks on sellistele nimedele muudest eestlastest paremale järjele tõusnud eestlased alevites ja linnades (käsitöölised ehk antvärgid – meenutagem papa Kiirt filmis “Kevade”, möldrid, kõrtsmikud, teenijad). Peenemate sugulaste-tuttavate eeskujul levivad saksa nimed ka maaperedesse. Oma osa saksa nimede laiemal levikul mängisid kalendrid. Aleksander Tiitsmaa märgib: “Kõik kahe- ja kolmekopikalised kalendrid ja tähtraamatud, mida müüdi laatadel ja mida jagati kirikuõpetajate poolt kirikumaksu maksjaile “maksuta”, kubisesid saksapärasest ristinimedest.” Lihtsalt, kalendrite nimevalik oli, väheseid mugandusi välja arvates, otse saksa kalendritest üle võetud. Nii jõudsid võõrnimed igale pere lugemislauale. Kust mujalt neid nimesid nii väga siis ammutada oligi.

Probleemiks kujunes see, et lihtne maainimene ei osanud võõrast, talle harjumatu nime välja ütelda. Sajandilõpu eesti ajakirjandus kirjutab lapsevanematest, kes lapsele antud peene nime kohe pärast ristimistalitust ära unustanud. Või siis väänanud nime nii, et keegi aru ei saanud, mis nimega oli tegu. Näiteks *Herooli-Aliie (Aurelie)*, *Hiltgarde (Hildegard)*, *Londine (Leontine)*, *Eksenie (Eugenie)*. Sajandi lõpus on olukord nii hull, et võõrapäraste nimede küsimus kerkib juba ka ilukirjanduses esile (meenutame Kitzbergi Knicks-Mariichenit). Ajakirjandus sõitleb lapsevanemaid ja saksa kooliharidust, mis rahvast nimede poolest saksastab. Igas õmmeluskoolis saavat Maridest Maried, Liisudest Elisabethid, Leenadest Helenad. Igas koolis saavat Jänestest Hased, Tuvikestest Taubed, Sikkudest Syckid. On naisi, kes nõudvat oma meestelt nime ümbermuutmist, või abielu jääb sõlmimata.

Postimehe väitel (1895 nr 63) enam muid nimesid ei pandavatki kui meestele *Johannes*, *Georg*, *Heinrich*, *Andreas*, *Martin*, naistele *Annette*, *Amalie*, *Rosalie*, *Marie*, *Henriette*.

Juhan Kurriku väitel (1901) olid sajandivahetuse populaarsemad nimed **meestel** *Johannes, Eduard, Karl, August, Alexander, Oskar, Alfred, Jaan, Woldemar, Rudolf, Richard, Paul, Arthur, Julius, Arnold, Peter, Gustav, Ernst, Friedrich, Elmar, Johann, Adolf, Theodor, Albert*, **naistel** *Marie, Johanna, Rosalie, Helene, Pauline, Elisabeth, Emilie, Salme, Alide, Elfriede, Ida, Anna, Hilda, Wilhelmine, Alma, Alwine, Ella, Adele, Linda, Amanda, Luise, Amalie, Juliane, Helmi, Martha, Elise*.

Võõrnimed valitsevad 1880. aastatest kuni umbes 1920. aastateni.

Seda ja teist. Eesnimed. Postimees 16.03.1924, 74, 4.

“Kuidas meil, iseäranis maal, eesnimedid moonutatakse ja milliste võimatute kombinatsioonidega esinetakse lastele eesnimede andmise juures, ilma et selle juures ka mõeldakse, kas täiskasvades ja hariduse saades lapsed tihkavad oma eesnime kõvasti välja öelda ehk paberil kirjutatuna näha, näitavad kujukalt järgmised eesnimed, mis maal ümberrännates üleskirjutatud: Agreta Marie, Lehte Reweline, Aina Geland, Jette Waike Juline, Belanje Margarete, Gunda Aminda, Elwi Allu, Milderine Wilhelmine, Hermanda Melanda, Aurelie Ernestioosa, Elliada, Aide Martsede, Linda Auguste, Peebi, Olga Sinaida Lilli, Hinna, Edisso Dagmar, Meida Floreida, Awita Aurelie, Aurelia Leantina, Walmisa, Erna Adelette, Weleida, Millidrisse Madlie, Elsine, Melania Ilmerisse, Armilde Elmerisse, Wiktor Thalialia, Elide Rosilda, Lisanna Leonida, Emeriine Helga, Fernandras Helga, Aino Ruprosine, Wiobaane, Herta Heleta, Anite Lisanna, Milda Mehwalde, Heina Melitta, Austraalia Hirlanda, Aralda Irja, Karmiila Adelheid, Loreida Emilie Waima, Milda Leonora Arenja, Margentoliwie, Leonora Aksella Lisanna, Selma Johanna Leokaatsia jne. Järgmised eesnimed on poisslastele antud: Huuberg Harald Jaak, Haller Karoolus Lande, Wuda Jalmar, Edmond Wäine, Aimar Kaalu, Utto Herbert, Liander Halson Heldur, Juhannes Ernst Endel, August Olwi Pridik, Meinhard Matu August, Ulrich Juuno Alfons Heino, Wellington Maniwalde Heldur, Rahu Aler Tõnu Edward, Guido Waldeko Eldorf, Eri Juhanni, Ludwig Waldrik Prits, Rawul Jaan, Jaan Fedja Woldemar Wilhelm, Kannileid Jaak Jasmar Karl. Wõiks veel lõpmata sarnaseid eesnimedid tuua, kuid – ehk aitab...”

Tuntud nimede täisvormide kõrval tuleb meie nimistusse 19. sajandil ka täiesti uut, eestlastele varem tundmatut nimevara. 19. sajandi algul kogusid populaarsust Vene valitsejate nimed (*Aleksander, Nikolai*). Sajandi keskpaiku tuleb seoses usuvahetusliikumisega käibebe siinmail varem tundmatuid idakristlikke nimesid. Õigeusku salvimisel anti inimesele õigeusuline nimi. Eesti *Jaakudest* said *Jakovid*, *Jüridest Georgid*, *Laasudest Leontid* või *Lavrentid*, *Kaarlitest Kirillid*, *Matsidest Matveid*. Samuti pidid õigeusulised vanemad oma lapsi vastavalt kreekakatoliku kiriku tavale ristima selliste nimedega. Saaremaal, kus õigeusku pöördujaid oli eriti palju (kokku ligi 30% saarlastest pöördus vene õigeusku, seejuures Muhus 69, Pöidel 68, Karjas 32, Jaanis 30 protsenti; oli valdasid, kus usuvahetajaid oli 100 protsenti), on vanavanaemade ja -isade põlvkonnal siinamaani idakristlikud nimed. Näiteks ühe minu tuttava vanatädid olid vanuse järjekorras: *Serafima, Klafira, Anastasia, Akilina, Olga*. Tegelikult kutsuti neid aga *Siima, Viira, Siia, Liini* ja *Olga*. Üldse kohandusid vene nimed üsna ruttu kohalikule murdele.

Peegel, Juhan 1959: *Venepäraste eesnimede mugandumisest Ida-Saaremaa murdekeeles*. ESA V (1959), lk 97–101.

Aleksander – Sander, Sannu, Sass; **Aleksei** – Aleks, Seia, Seiu; **Anton** – Ants; **Antonina** – Niina; **Artemi** – Teemi; **Feodor** – Riidu; **Georgi** – Jüri; **Jelena** – Leena, Leenu; **Jelizaveta** – Liisi, Liisa, Liisu; **Joann/Ivan** – Juhan, Jaan; **Kirill** – Kaarel; **Ksenja** – Senni, Senna; **Ljudmila** – Milla; **Matvei** – Madis, Mats; **Maria** – Mari, Mann; **Melania** – Miina, Minni;

Mihhail – Mihkel; **Nikolai** – Kolla; **Sergei** – Särge; **Sofia** – Sohvi, Viiu; **Timofei** – Veiu; **Vassili** – Vassel, Vassa; **Zinaida** – Iida.

Lugemisoskuse üldistudes läksid moodi populaarsemate ilukirjanduslike teoste tegelaste nimed. Eestisse tuli esialgu peamiselt Saksamaal (ning mujal Lääne-Euroopas) populaarseks saanud nimesid saksa kirjandusest ja saksakeelsete tõlgete vahendusel maailmakirjandusest üldse, hiljem tutvuti teoste ja neis sisalduva nimevaraga ka juba algkeeles.

Hildegard Musta väitel (Virittäjä 1960, lk 372–378) on *Oskar* moodi läinud “Ossianist”, *Edgar* ja *Edmund Shakespeare*’ilt, *Richard Scotti* “Ivanhoest”, *Emil Rousseau*’lt, *Emilie* ja *Minna Lessing*ilt, *Margarethe Goethelt*. Sentimentaalistest rahvaraamatutest pärinevad *Esmeralda*, *Griseldis*, *Irlanda*, *Sanda Mahana*, *Rinaldo*, *Fernando*. “Kalevalast” võeti üle *Aino*, *Kyllikki*, *Väinö*. 19. sajandi lõpul ja eriti 20. sajandi kahel esimesel kümnendil tuli laine inglise nimesid, nt *Alfred*, *Edwin*, *Eduard*, *Osvald*, *John*, *Harry*, *Tom*, *William*, *Edith*, *Ethel*, *Daisy*, *Mary*, *Dolly*, *Fanny*, *Nancy*, nendega ühes ka keldi nimesid, nagu *Allan*, *Kennet*, *Gladys*, *Maire*. Veidi hiljem (1920.–1930. aastatel) tuli skandinaavia nimede laine (*Fred*, *Gunnar*, *Ingvar*, *Ivar*, *Olav*, *Olev*, *Sven*, *Astrid*, *Asta*, *Helga*, *Helgi*, *Sigrid*). Sellega olemegi jõudnud 20. sajandi nimetarvituse juurde. Enne veel aga tuleks käsitleda uuseesti nimede sünnilugu.

Uuseesti nimed

Esimesena tegi eesnimede eestipärastamise ettepaneku väidetavalt **Johann Wilhelm Ludwig von Luce** Rosenplänteri ajakirjas *Beiträge...* 1814. aastal. Ta soovitas raskepärased kreeka ja ladina nimed asendada kõlavamate eesti nimedega. Luce esitas valimiku Saaremaal tarvitusel olnud nimesid, nt *Ann*, *Kadri*, *Triino*, *Liisa*, *Mai*, *Tiina*, *Maali*, *Aado*, *Jaak*, *Leemet*, *Pent*, *Mats* jmt ning arvas, et kui neile lisada mujal maakondades tarvitavad rahvapärased nimekujud, võiks terve kalendri nimede poolest moderniseerida.

Ka üksikute haritud eestlaste mõtted liikusid selles sihis. Mitte juhuslikult ei kasutanud **Kristian Jaak Peterson** oma “Rõõmulaulus” nime *Alo*. **Otto Wilhelm Masingu** *Marahwa Kalendris* on võõrast algupära nimede hulka poetatud nimed *Kaupo*, *Vane*, *Viitso*, *Annikas*, *Asse* ja *Salme*. Viis neist on eestlaste ja liivlaste muistsed nimed, *Salme* on tuntud rahvaluulest.

Kreutzwald oma “Kalevipojas” (rahvaväljaanne ilmus 1862) ja **Faehlmann** oma muistendites on pidanud mõtlema eesti nimede üle. *Kalev*, *Sulev*, *Linda* ja *Salme* on pärit rahvaluulest. Faehlmanni muistendite *Vanemuine*, *Ilmarine*, *Lämmeküüne* ja *Vibuane* on mugandused soome mütoloogiast, *Koit* ja *Eha* tema enese moodustised, *Endel* kohanimest *Endla*.

Edukad eesti nime propageerijad on olnud **eesti kirjanikud**. Kreutzwaldi lugulaulust “Lembitu” sai alguse *Lembitu* levik, lisa andsid **Eduard Bornhöhe** “Tasuja” (1880), **Karl August Hermann** “Auulane ja Ülo” (1886), **August Kitzbergi** “Maimu”, **Jaak Järve** “Karolus” (1892), **Andres Saali** “Aita” (1892), “Leili” (1892) ja “Vambola” (1889).

1880. aastate algul hakkavad ka kalendritegijad eesti nimesid välja pakkuma. Kuna kalendrid jõudsid pea igasse eesti peresse, tuleb nende osa eestipäraste eesnimede levitamisel pidada oluliseks. Vaatame näiteks kalendrite tiraaže:

AASTA	KALENDRITE ARV	TIRAAŽID (KESKMINE)
1860	6	1700–6000 (4500)
1870	9	2000–15000 (5200)
1880	19	2000–20000 (6000)
1890	15	2000–15000 (10000)
1900	32	2000–80000 (10000)

Kui sajandi keskel tuli aastas üks kalender igale viiendale perele, siis sajandi lõpul igale perele.

1882. aasta *Kasuline Talurahva Kalender* esitab hulga eesti ja soome nimesid, nagu *Aino, Armas, Eha, Epp, Helmi, Imbi, Ingel, Kallis, Kulla, Küllike, Lilli, Linda, Meelike, Salme, Tõde, Tuulike, Endel, Ilmar, Kalev, Koit, Olev, Sulev*.

Kuulsamaid kalendrinimistu uuendajaid **Mats Tõnisson** seevastu avaldas oma esimese, 1882. aasta kalendri hoopis ilma kalendaariumis olevate nimedeta. Nimed olid lisatud lõpus eraldi ja olid veel võõrapärased. Oma järgmises, **1884. aasta kalendris** on Tõnisson aga teinud põhjaliku nimistu uuenduse. Kalendaariumis leiduvast 300 nimest on vaevalt kümnendik selliseid, mida varem oli eesnimedena nähtud või kuuldud. Enamik nimedest on tuletatud eestikeelsetest apellatiividest. Kokku 30 aasta jooksul (1884–1914) avaldas Tõnisson umbes 800 eesnime, millest üle poole olid tema enda leiutised. Tema kalendrite kogutiraaži arvestatakse kahe miljoniga, ja ta tähtsamatud olid äärmiselt populaarsed. See ilmselt seletabki, et küllalt suur osa Tõnissoni loodud nimedest on läinud käibe, hoolimata sellest, et näiteks mehenimede moodustuspõhimõte ei olnud kuigi õnnestunud (ta soovitas moodustada mehenimesid abstraktmõistetest, nt *Lootus, Tõsidus, Tugevus*). Naisenimed (enamasti lõppudega *-a, -e, -i*) olid seevastu küllaltki õnnestunud, nt *Meeli, Õie, Õnne, Laine, Leili, Milvi*. Umbes kümnendik Tõnissoni nime-ettepanekutest arvatakse olevat käibele jäänud.

Kuidas Tõnisson oma nimesid lõi?

- Võõrnimede tõlkevasted, nt Ernst > *Tõsidus*, Friedemann > *Rahuleid*, Hartman > *Tugevus*.
- Eestikeelsed apellatiivid: *Kaunis, Okas, Põlev, Saatus, Ollus, Tõde, Vaatlus, Muutus, Võit; Kullake, Nupu, Õnne, Õie, Lehe, Siidi, Uusi*.
- Soome nimede kohandused: *Küllli, Meeli, Ainu, Helmi, Hilja, Ilma, Ilmar, Vilja*.
- Eestikeelse tähendusega nimede ülesehitamine võõrast algupära nimede peale, nt Veera > *Veere*, Noora > *Noore*, Varja (Varvara) > *Varju*, Viisa (Loviisa) > *Viisi* > *Viisila*.

Seda, et Eestis ei kujunenud välja kindlat nimepäevade traditsiooni, loetakse Tõnissoni teeneks – ta ei paigutanud nimesid nende kuupäevade järele, kus need seisid katoliiklikes kalendrites. Näiteks *Juhan* seisab Tõnissonil 10. detsembri, mitte jaanipäeva kohal, *Mihkel* 22. augusti, mitte 29. septembri ehk mihklipäeva kohal.

Tõnissoni loodud nimede vastuvõtt ei olnud sugugi ühene. Ideed eesti sõnu nimedena tarvitada peeti õigeaks, kuid selle idee teostus Tõnissonil jättis paljude meelest soovida. Siiski kasutati Tõnissoni nimesid edaspidi palju ka teistes kalendrites, näiteks propageeris neid Karl August Hermann oma *Kasulises Rahva-kalendris* (Postimehe lisana 1887–1900).

Uue ja suhteliselt õnnestunud idee eesti nimede loomiseks leidis mõni aeg hiljem **Pearo August Pitka** ehk **Ansomardi**. Ta avaldas **1903. aastal ajakirjas Linda** artikli “Nimede asjus”, kus soovitas eesnimede soetamisel aluseks võtta kohanimed. Ta oletas põhjendatult, et paljude liitüveliste ja tuletatud kohanimede tüveks on unustuse hõlma vajunud isikunimed. Ta esitab umbes 300 kohanimedest otsitud või nende eeskujul moodustatud nime, nt *Arvo, Erasto, Immo, Kauko, Kaljo, Kaado, Lemmo, Pearo, Pago, Rako, Rasso, Taago, Tähko*,

Warbo, Wado, Warjo, Wiso; Alla, Arba, Ada, Eda, Ella, Elle, Eha, Illa, Kuie, Kaia, Kaja, Lille, Lembe, Menda, Perja, Sürga, Temme, Wille, Wiira, Waima. Tema meelest tuli *o* ja *u* jätte mehe-, *a* ja *e* aga naisenimede lõppudeks.

1904. aasta “Sirvilauad. Eesti rahva tähtraamat” sisaldab samuti hulga uusi nimesid. Nendeks on *Imbi, Heljo, Urve, Valev, Vello, Ago* jt. Uute nimede kõrval on asjatundlikult valitud sobivaid nimesid Wiedemanni eesti-saksa sõnaraamatust, vanemate laennimede hulgast, rahvaluulest (*Lemming, Sulev, Kalev, Osmo, Salme*), muistsest nimevarast (*Aatso, Ako, Kaupo, Lembit, Ott*), soome nimede seast (*Kullervo, Armas, Ilmar*), Tõnissoni kalendrist. Võõrnimedele on nende kõrval jäetud otse väljakutsuvalt vähe ruumi. Nagu hiljem selgub, oli valimiku autoriks **Oskar Kallas. 1911. aasta “Sirvilaudade”** lisa esitab ta oma põhimõtte selle kohta, mida pidada eestipäraseks nimeks. Kallase meelest on eestipäraseid nimed 1) eesti muinasnimed, 2) vanemad laennimed, 3) oma keele sõnavara alusel loodavad uued nimed. Viimaste loomisel eelistab ta lähtuda vanematest või kirjakeelele võõramatest sõnadest – ilmselt selleks, et vältida sõnatähenduse liigset läbipaistvust nimes.

Nii on **19. sajandi lõpp ja 20. sajandi algus** olnud **uuseesti nimede sünniajaks**. Uute nimede tegelik pruuki tulek aga viibis. Tõsi, juba rahvusliku ärkamise ajal olid **üksikud haritlased pannud oma lastele eestipäraseid nimesid**, näiteks Carl Robert Jakobsoni tütar ristiti 1874. aastal *Lindaks*. 1880. aastatest on teada juba mitu *Lindat* ja *Salmet*. Eestipäraseid pseudonüüme olid omale valinud sajandi teise poole tuntud ja vähem tuntud kirjamehed (*Koidula, Linnutaja, Linnu, Õilme, Kaljula*). Tegelik murrang eesti nimede tarvitusele tulekul aga näib olevat toimunud kusagil **pärast 1905. aasta revolutsiooni**. Seejuures võeti paremini omaks need nimed, mida juba oli kasutatud ilukirjanduses. Neil oli nii-öelda nime oreool, need ei olnud enam ainult mingid suvalised omakeelsed sõnad. Iseloomulik on ka see, et eesti nimed võeti varem omaks kultuuri- ja majanduselu keskustes, üldse jõukamates ja arenenumates piirkondades, hiljem vaestes ning vähemedenenud paikades.

Eestipärase ristinimede protsent (A. Tiitsmaa, Eesti ristinimedest viimastel aastatel. Postimees 22.06.1925 nr 165).

Kihelkond	Eestipärase ristinimede protsent				
	1910	1920	1922	1923	1924
Kursi	18	31	45	32	38
Räpina	14	30	39	35	45
Lüganuse	13	19	35	36	33
Märjamaa	16	28	31	31	42
Vigala	23	30	40	–	–
Lääne-Nigula	25	15	18	20	–
Karuse	36	15	20	29	–

Uuseesti nimede kõrgajaks loetakse siiski 1930. aastaid. Siis olid moenimedeks *Aino, Helju, Laine, Luule, Vaike, Linda, Helgi, Helve, Õie; Kalju, Ülo, Endel, Lembit, Vello*.

Eesnimed 20. sajandil

Hussar, Annika 2001: *Eestlaste XX sajandi nimemood*. Oma Keel, nr 1, lk 28–33
 Hussar, Annika 1998: *Eestlaste eesnimedest aastatel 1930–1990*. Magistritöö, TÜEK

20. sajandit oleme me eespool juba pisut puudutanud, näiteks inglise ja skandinaavia nimede laine või võõrnimedega eputamisega seoses. Või siis seoses uuseesti nimede käibele tulekuga. Järgnevas vaatame 20. sajandi nimetarvitust lähemalt.

Kõigepealt, 20. sajand tõi meile spetsiaalsed nimeraamatud, või soovitusnimestikud, kuidas neid ka ei nimetataks.

Soovitusnimestikud

Õieti **esimene seletav nimeraamat**, näib mulle, ilmus Postimehe järjeloona **1895.** aastal (nr 40–74). Mu esialgse arvamuse järgi on selle autoriks Karl August Hermann. Ta esitab ristinimede loendi ühes nimede seletustega (läbi 18 lehenumbri) ja kaitseb uuseesti nimesid nende arvustajate eest. Autori meelest on loomulik, et nii nagu iga muu rahvas on oma keele alusel nimesid loonud ja kannab neid aega, nii on ka eestlased õigustatud kandma omakeelseid nimesid. Artiklites on osale seletatavatest võõrnimedest lisatud maarahvakeelsed vasted, ilmselt eesmärgiga nende tarvitust õhutada. Autor kurvastab selle üle, et eestlastel ei ole emakeelset nimevara. Ta soovib sellest puudusest ülesaamiseks kasutada vähemalt eestipäraseks mугanenud nimesid.

Esimesi spetsiaalseid nimeraamatuid oli **1901. aastal** ilmunud **Juhan Kurriku “Nimede raamat”**. Kurrik ei kiida heaks kalendritegijate kommet “kõiksugu lihtlabaseid sõnu nimedeks tembeldada”. Läbipaistva tähendusega omakeelsete nimede asemel pidas Kurrik õigemaks jääda rahvusvaheliselt levinud nimede juurde. Ta luges väärtuslikuks nende nimede järjepidevust ning rolli rahvaste liitmisel ühisesse kultuuritraditsiooni. Seetõttu sisaldab tema nimestik peamiselt võõrpäritolu nimesid nii mугanemata kui ka mугandatud kujul.

1914. aastal ilmus **Oskar Kallase** brošüür “**Sadakakskümmend uut ristinime**”. See oli tema varem “Sirvilaudades” ilmunud soovitusnimestike edasiarendus. Raamatuke sai nii hea vastuvõtu osaliseks, et **1921.** aastal tuli välja anda kordustrukk. Kallase enda arvutuste kohaselt oli tema 120 nimest 1929. aastaks käibel vähemalt 25 mehe- ja 43 naisenime. Seega üle poole.

1929. aastal ilmus **Julius Mägiste “Eestipäraseid isikunimesid”**. Eestipärasust mõistab Mägiste samamoodi kui Kallas, s.t eestipärasteks nimedeks loetakse muinaseesti nimed, vanemad laennimed ning eesti oma sõnavara alusel moodustatud uuseesti nimed. Kokku leidub raamatus üle tuhande nime.

1936. aastal ilmub Mägiste nimevalimiku täiendatud ja parandatud väljaanne, pealkirjaga “**Eestipäraseid eesnimesid**”. See trükk anti välja nimede eestistamise kampaania toeks ja on esitrukkist märksa praktilisema suunitlusega. Välja on jäetud kõik esimeses trükis ebasoovitavatena märgitud nimed, mis sellesse olid teaduslikel kaalutlustel lülitatud, samuti on ära jäetud kogu allikaviitestik. Tugevasti on kärbitud nimeainestikku, eelkõige raamatut enne trükki minekut vaagitud keelemeeste komisjoni ettepanekuid arvestades. Uue rühmana on nimestikku lülitatud eesti keele kohased soome ja skandinaavia nimed. Nimekorraldusliku väljaandena sai “Eestipärastest eesnimedest” 1930. aastate teisel poolel omamoodi “piibel”, mida perekonnaseisuametnikud hoolega kasutasid, kui mingi vanemate soovitud nimi tundus kahtlane.

Henno, Kairit 2000: *Julius Mägiste nimeraamatud omas ajas*. Akadeemia, nr 12, lk 2529–2536

1966. aastal ilmus **Edgar Rajandi “Raamat nimedest”**. See annab ülevaate tol ajal käibel olnud nimedest ning nende päritolust. Põhinimestikus on umbes 7000 nime. Lisana on esitatud valik vanemaid või haruldasemaid nimesid. Autori varasemale uurimistööl toetudes on esitatud statistilisi andmeid nimede käibele tuleku aja ning nimede leviku kohta.

Raivo Seppo “Eesti nimeraamat” ilmus **1994**. Selles on samuti keskendunud nimede tähendusele ja päritolule. Paljuski on toetunud Rajandi nimeraamatule, kuid on ka lisatud hulk viimaste aastate uudisnimesid, samuti autori enda nimeloomingut. Põhi- ja lisanimestikus kokku on umbes 11 000 nime. **2002**. aastal on sama autor avaldanud raamatu “**Nimed ja nimepäevad**”.

Nimetarvitus XX sajandil

Magister **Annika Hussar** on XX sajandi nimetarvitusel eristanud kuus perioodi:

- kaks esimest kümnendit – võõrnimed
- 1920.–1930. aastad – uuseesti nimed
- 1940. aastad – vanemad laennimed
- 1950.–1960. aastad – uued võõrnimed, mallinimed
- 1980. aastad – vanemad laennimed
- 1990. aastad – vanad võõrnimed, uuemad võõrnimed

Esimest ja teist perioodi (s.t sajandi kahe esimese kümnendi võõrnimesid ja 1920.–1930. aastate eesti nimesid) me juba vaatasime.

Kolmandaks perioodiks loeb Annika Hussar 1940. aastaid, mil taas tulid esile vanema kihi laennimed. Moenimedeks olid siis *Tiiu, Maie, Malle, Mare, Anne, Tiina, Reet; Rein, Jiiri, Ants, Jaan, Jaak, Tõnu, Peeter, Toomas, Tiit*.

Neljandaks etapiks on 1950.–1960. aastad. Siis hakkasid moodi tulema uuemad võõrapärased nimed. Esinimedeks said neist *Marika, Katrin, Margit, Signe*, pisut hiljem *Kristi, Helen, Kristel, Karin, Kätlin*. Mehenimedest oli 1960. aastate algupoole suurmoeks *Aivar*, hiljem lisandusid *Marko, Marek* ja *Janek*. Samal ajal hakati võõrnimedest, aga ka meelepärastest omanimedest eeskujul võttes taas ise uudisnimesid looma, eriti 1970. aastatel. Mingi meelepärane ja popp nimi võeti malliks ning tehti sellesarnaseid teisi juurde. Näiteks *Helle* ja *Malle* kõrval tulid 1960. aastatel laiemalt tarvitusele *Ülle* ja *Pille*. 1950. aastate moenimi *Sirje* soodustas *Terje* ja *Marje* pruukitulekut. *Toomas* ja *Urmus* panid aluse moesarjale *Margus, Jaanus* ja *Meelis*. *Marikale* ja *Erikale* järgnesid ka-lõpulised *Monika* ja *Annika*, hiljem nende eeskujul omaloomingulised *Jaanika* ja *Reelika*. Sama ka-lõppu hakati lisama ka kõikvõimalikele teistele nimedele, nt *Ailika, Ainika, Airika, Eelika, Eilika, Elika, Hellika, Juulika, Juunika, Kirsika, Klaarika, Liilika, Mailika, Mairika, Meelika, Merlika, Reilika, Tuulika* jne.

Viiendaks etapiks on 1980. aastad, mil taas kerkis esile vanemate laennimede kiht. Edetabelites olid *Kadri, Triin, Liis, Piret, Liisi, Mari, Liina; Kristjan, Indrek, Lauri, Priit, Siim, Madis, Mihkel*. Neid nimesid pannakse praegugi, kuid märksa vähem kui 1980. aastatel.

Kuuendaks 20. sajandi nimemoe etapiks on 1990. aastad. Taas tulid moodi võõrapärased nimed. Pandi nii eelmise sajandivahetuse võõrnimesid (nt *Maria, Anna, Johanna, Karl, Johannes*) kui ka uuemaid võõrnimesid (nt *Birgit, Kristen, Merilin, Kaisa, Kelli; Kevin, Kristo, Steven, Kaspar, Rasmus*).

Annika Hussar võtab 20. sajandi nimemoed kokku: “... kui näiteks... sajandi esimestel kümnenditel võis poisilaps nimeks saada Johannes ja tütarlaps Anna, siis 1930. aastate teisel poolel ja õieti 1950. aastateni välja saanuks poisist tõenäoliselt Jaan või Juhan, tüdrukust aga Anne. 1950.–1980. aastate nimepildiga sobisid paremini ehk Jaanus, Janno või Janek, naisnimedest Anneli või Annika, ning 1990. aastatel oleksid vanemad ilmselt nimetatutest taas eelistanud Johannest ja Annat.”

Järgmises tabelis on eestlaste selle sajandi eelisinimestikud (Tallinn, Tartu, Võru, Hiiumaa, **Annika Hussari magistritöö** põhjal):

TÜDRUKUD

- 1930: Aino, Helju, Laine, Asta, Ellen, Eevi, Luule, Vaike, Linda, Vilma, Õie, Eha, Helga, Hilja, Silvia, Leida, Milvi, Virve, Evi, Hilda
- 1935: Maie, Aino, Milvi, Elvi, Helgi, Maret, Eevi, Helve, Silvi, Vaike, Laine, Eha, Helju, Linda, Aime, Urve, Õie, Hilja, Tiiu, Luule
- 1940: Tiiu, Maie, Malle, Helle, Mare, Anne, Aino, Helgi, Laine, Eha, Reet, Eevi, Urve, Aime, Ene, Silvi, Tiina, Sirje, Helju, Milvi
- 1945: Anne, Tiiu, Ene, Maie, Malle, Mare, Helle, Tiina, Sirje, Helgi, Elle, Reet, Urve, Lea, Aime, Krista, Milvi, Heli, Aili, Evi
- 1950: Sirje, Anne, Mare, Ene, Tiiu, Reet, Maie, Malle, Helle, Ülle, Aili, Kersti, Külli, Urve, Inge, Marje, Eve, Katrin, Lea, Tiia
- 1955: Sirje, Ülle, Tiiu, Anne, Ene, Mare, Riina, Marika, Reet, Eve, Merike, Tiina, Katrin, Urve, Lea, Kaja, Malle, Maire, Maie, Kersti
- 1960: Ülle, Tiina, Sirje, Eve, Anne, Riina, Anu, Merike, Ene, Heli, Marika, Kersti, Maire, Kaja, Külli, Reet, Tiiu, Lea, Piret, Maie
- 1965: Ülle, Tiina, Katrin, Piret, Anu, Merike, Marika, Merle, Pille, Anneli, Riina, Anne, Kaja, Margit, Eve, Külli, Kersti, Ingrid, Terje, Sirje
- 1970: Katrin, Tiina, Anneli, Piret, Pille, Merike, Anu, Ülle, Margit, Marge, Kristiina, Signe, Merle, Kristel, Annika, Kai, Kadri, Karin, Anne, Kaire
- 1975: Katrin, Kristi, Helen, Piret, Kristel, Margit, Merle, Karin, Kadri, Kairi, Anneli, Evelin, Tiina, Kristiina, Annika, Monika, Ingrid, Liina, Triin, Eve
- 1980: Kadri, Helen, Kristi, Katrin, Triin, Kristel, Margit, Annika, Kristiina, Liis, Merle, Kairi, Maris, Piret, Evelin, Karin, Kätlin, Jane, Kadi, Kersti
- 1985: Kadri, Triin, Liis, Kristi, Katrin, Kristel, Laura, Piret, Kätlin, Annika, Liisi, Helen, Karin, Liina, Mari, Kairi, Kristiina, Maarja, Maris, Margit
- 1990: Liis, Maarja, Kadri, Triin, Kaisa, Kadi, Kristiina, Annika, Kätlin, Kristi, Maria, Kerli, Kristel, Laura, Mari, Helen, Helena, Liina, Mari-Liis, Birgit
- (1995: Laura, Kristin, Kristi, Kätlin, Sandra, Kristiina, Liis, Mari-Liis, Kelly, Merilin, Kerli, Kristel, Grete, Helen, Maarja, Triin, Liisa, Helena, Kaisa, Birgit
- 2000: Laura, Sandra, Helena, Hanna, Annabel, Johanna, Liisa, Grete, Kristiina, Kristin, Birgit, Kätlin, Triin, Anette, Carmen, Liis, Maria, Marleen, Elisabeth, Kristel
- 2001: Laura, Sandra, Grete, Annabel, Karmen, Birgit, Maria, Carmen, Helena, Johanna, Anette, Elisabeth, Kelly, Triinu, Hanna, Liisa, Kirke, Eliise, Kaisa, Liis)

POISID

- 1930: Kalju, Heino, Ülo, Uno, Endel, Lembit, Harri, Ants, Arnold, Elmar, Heldur, Ilmar, Aksel, Paul, Valter, Jüri, Johannes, Vello, Hans, Harry
- 1935: Rein, Ants, Vello, Kalju, Heino, Lembit, Ülo, Endel, Jaan, Jüri, Heldur, Ilmar, Arvo, Enno, Kaljo, Valdur, Tõnu, Eino, Peeter, Aare
- 1940: Rein, Jüri, Vello, Ants, Mati, Jaan, Jaak, Arvo, Tõnu, Peeter, Heino, Tiit, Toomas, Toivo, Kalju, Ülo, Lembit, Mart, Endel, Raivo
- 1945: Rein, Mati, Vello, Toomas, Toivo, Peeter, Jüri, Ants, Jaan, Tõnu, Tiit, Enn, Jaak, Mart, Heino, Raivo, Arvo, Kalju, Ülo, Lembit
- 1950: Rein, Jüri, Peeter, Tõnu, Toomas, Lembit, Tiit, Kalev, Jaan, Mati, Ülo, Arvo, Raivo, Enn, Vello, Heino, Jaak, Ants, Toivo, Urmas

1955: Peeter, Raivo, Andres, Rein, Urmas, Tõnu, Kalev, Mati, Vello, Tiit, Jüri, Toivo, Toomas, Lembit, Aare, Aivar, Arvo, Jaan, Ülo, Ants
1960: Toomas, Urmas, Aivar, Peeter, Raivo, Andres, Rein, Mati, Tõnu, Tiit, Kalev, Jüri, Aare, Ülo, Andrus, Kalle, Margus, Jaak, Jaan, Mart
1965: Toomas, andres, Urmas, Margus, Aivar, Priit, Tarmo, Andrus, Raivo, Tõnu, Jaanus, Peeter, Mati, Raul, Mart, Tiit, Jüri, Kalev, Aare, Indrek
1970: Margus, Toomas, Andres, Meelis, Tarmo, Indrek, Urmas, Aivar, Priit, Jaanus, Andrus, Marko, Kaido, Peeter, Alar, Mart, Tiit, Sven, Janek, Marek
1975: Marko, Indrek, Margus, Marek, Meelis, tarmo, Priit, Andres, Jaanus, Janek, Urmas, Martin, Andrus, Kaido, Lauri, Erki, Raul, Toomas, Rainer, Kristjan
1980: Kristjan, Marko, Margus, Martin, Indrek, Tanel, Lauri, Priit, Tarmo, Marek, Silver, Meelis, Oliver, Andres, Janek, Mihkel, Rainer, Taavi, Veiko, Ragner
1985: Martin, Siim, Kristjan, Marko, Priit, Mihkel, Lauri, Tanel, Margus, Taavi, Indrek, Madis, Tõnis, Jaanus, Mart, Tarmo, Marek, Oliver, Meelis, Andres
1990: Martin, Siim, Kristjan, Taavi, Madis, Mihkel, Rauno, Kaspar, Sander, Tanel, Indrek, Kaarel, Karl, Kristo, Joosep, Lauri, Marko, Priit, Andres, Margus
(2001: Markus, Kevin, Martin, Sander, Rasmus, Kristjan, Oliver, Karl, Robin, Sten, Robert, Kert, Andreas, Egert, Siim, Kristo, Mihkel, Kaspar, Silver, Joosep)

Eestis kõige sagedamini esinenud nimed 1995. a riigiarvutuskeskuse rahvastikuregistri väljavõtte järgi:

Eestlased, naised: Linda (7648), Aino (6746), Tiina (5884), Sirje (5877), Anne (5821), Tiiu (5383), Leida (5343), Katrin (5273), Ülle (4740), Ene (4679), Maie (4657), Laine (4566), Salme (3888), Mare (3866), Malle (3822), Riina (3646), Piret (3622), Anneli (3520), Liidia (3464), Merike (3452)

Eestlased, mehed: Jüri (8730), Rein (7905), Jaan (7817), Andres (7063), Toomas (6611), Peeter (5530), Margus (5519), Ants (5393), Vello (5197), Urmas (5106), Mati (4908), Aivar (4896), Heino (4755), Lembit (4747), Martin (4571), Endel (4458), Kalju (4322), Raivo (4239), Eduard (4209), Tarmo (4004)

Muulased, naised: Tatjana (16 916), Valentina (14 327), Olga (14 294), Jelena (14 114), Anna (12 265), Irina (11 932), Galina (11 837), Svetlana (11 743), Maria (11 611), Natalja (11 564), Niina (7687), Nadežda (7030), Jekaterina (6427), Marina (6314), Ljudmila (6219), Tamara (5989), Ljubov (5736), Aleksandra (5502), Veera (4934), Ljudmilla (4660)

Muulased, mehed: Vladimir (19 561), Aleksandr (18 665), Sergei (17 686), Nikolai (14 068), Viktor (13 045), Aleksei (10 734), Andrei (10 243), Aleksander (7730), Igor (7459), Ivan (6856), Anatoli (6773), Dmitri (6369), Juri (6354), Mihhail (6192), Oleg (6120), Valeri (6114), Jevgeni (5378), Vassili (4317), Pavel (4088), Roman (3953)

Vaataks nüüd mõningaid 20. sajandi nimetarvituse üksikküsimusi.

MITMIKNIMED

Mitme nime andmise tava juured ulatuvad 18. sajandisse. Siis oli see üksikute saksemate perede peen komme ja mitte veel üldpildis tooni andev. 1880. aastatest alates mitmiknimede

tarvitus laienes seoses võõrnimede moega. 1930. aastal sai mitmiknime 18,7% tüdrukutest ja 13,6% poistest.

Sõjajärgsetel aastatel mitmiknimede osakaal vähenes. Selleks mõjus ühelt poolt kaasa moelaine, mis eelistas vanu laennimesid, kuid oli ka administratiivseid põhjusi. “Nõukogude rahvaste vennalikus peres” ei olnud kombeks lapsele mitut nime panna. Või, täpsemalt, ei olnud see kombeks idaslaavi rahvastel. Seetõttu ka Baltikumis ilmselt on püütud mitme nime andmist võimalikult vältida. 1985.–1987. aastani kehtis koguni mitmiknimede täielik keeld. Sellest hiiliti mööda, kirjutades kaks nime kokku (*Mariliis*). 1987. aastast anti mitme nime kasutus jälle vabaks ja sellest peale on mitmiknimede osakaal järjest tõusnud.

Soomes said aastatel 1980–1991 ühe eesnime 3,3% P ja 5,0% T; kaks eesnime 75,8% P ja 79,9% T; kolm eesnime 20,9% P ja 15,1% T.

Vanemates mitmiknimedes oli üks enamasti tavanimi ja teised jäid vaid passis kirjas olevateks nimedeks, mida tegelikult ei kasutatud. Uuemate mitmiknimede eripäraks on see, et sageli kasutatakse kõiki neid nimesid koos ka igapäevaprugis. Näiteks *Mari-Liis, Anna-Liisa, Pille-Riin, Ene-Reet, Mari-Ann, Anne-Liis, Anne-Mai, Tiit-Rein, Karl Martin, Karl-Erik, Ken-Marten, Karl Markus, Georg-Eerik, Karl Ingmar*.

Kaksiknimede esikomponentidest on Annika Hussari andmetel levinumad järgmised: naisenimedes *Mari, Anne, Eva, Hele, Anna, Helle, Eve, Ene, Tiina, Eha, Vaike, Aino, Pille, Helju, Luule, Sirje, Tiiu*; mehenimedes *Heino, Jüri, Peeter, Karl, Ülo, Toomas, Tõnu, Rein, Jaan, Ivar, Hans, Vello*.

Kaksiknimede teise komponendina on naisenimede puhul olnud populaarsed *Liis, Mai, Mall, Reet, Ly, Maria, Liisa, Ann, Maie, Riin, Mare, Malle, Mari, Marie*; mehenimede puhul *Johannes, Rein, Jaan, Erik, Peeter, Hillar, Aleksander*.

Nagu näha, on naisenimedes esikomponent tavaliselt kahesilbiline, teine komponent ühesilbiline (tüüp *Ene-Reet, Mari-Liis*), mehenimedes näikse valitsevat vastupidine tendents (tüüp *Karl Martin, Jaan Eerik*).

NIME KIRJAPILDI VÕÕRAPÄRASUS

Meil on kurdetud nimede kirja pildi üle. See olevat pahatihti kirjaoskamatu, võõrtäherohke. Võõrtähti kasutatakse isegi eesti algupära nimedes. Paljuski tuleneb eestlaste eesnimerohkus (1995. aasta seisuga kandsid Eesti elanikud, k.a muukeelsed, umbes 48 000 erinevat eesnime) just nimede kirja pildi variandirohkusest. Näiteks ainuüksi nimi **Kätlin** esines 1995. aastal **41 eri kujul** (Annika Hussari andmeil): *Kätlin, Ketlin, Kätlyn, Käthlin, Getlin, Cätlin, Gätlin, Cätlyn, Katlin, Catlin, Ketlyn, Catlyn, Cathlin, Kethlin, Cathlyn, Getlyn, Käthlyn, Cäthlin, Kädlin, Kättlin, Chätlin, Ghätlin, Kathlin, Cetlyn, Chatlin, Gatlin, Gählyn, Katlyn, Cettlin, Chetlin, Chätlyn, Cäthlyn, Gedtlin, Gethlin, Gäddlin, Gädlin, Gählin, Gätlyn, Kehtlin, Khetlin, Kettlin*.

Enim on nimedes võõrtähti kasutatud võõrnimemoodide ajal. Praegu kasvab võõrtähekasutus jätkuvalt. Enamlevinud võõrtähed nimedes on *y, c, f, x* ja *z*. Võõrtähtedel on oma koht võõr- ja tsitaatnimedes, laen- ja omanimedes tuleks neid kindlasti vältida (Kalevy).

UNIKAALNIMED

Lastele antavatest nimedest on alati mingi hulk selliseid, mida antakse teistest rohkem. Need on moenimed. Või laiatarbenimed. On aga ka nimesid, mida antakse mingi perioodi vältel üliharva. Need on haruldased nimed. Kui nime on antud mingi aja jooksul vaid üks kord, on tegu unikaalnimedega. Unikaalnimedel on tavaliselt suur osakaal, kui vaadelda üldse

antud erikujuliste nimede hulka. Näiteks Annika Hussari materjalis olid kõigist nimedest üle 65 protsendi unikaalnimed. Nime saanud laste hulgast moodustasid unikaalnimede kandjad aga kaduvväikese osa, Annika Hussari 20. sajandi materjalis sai unikaalnime alla kümne protsendi lastest.

Enamasti on unikaalnimedeks mitmiknimed (võib ju mitmiknimeks ühendada mis tahes kaks nime, nt ka kaks üksiknime levinud nime, mis mitmiknimena koos esinedes on siiski ainukordsed). Samuti suurendab unikaalnimede hulka nimede kirja pildi variandirohkus. Joonisel 1 on näidatud unikaalnimede osakaalu graafik 1930–1990 ja Tartu 1991–2000 ning mitmiknimede osakaal unikaalnimede hulga kergitamisel.

KAHESOOLOSED NIMED

Kuigi Eesti ajal eristati väga rangelt naise- ja mehenimesid (aluseks oli Julius Mägiste “Eestipäraseid eesnimesid” või siis Akadeemilise Emakeele Seltsi otsused), on meil siiski eesnimesid, mida pannakse nii meestele kui ka naistele.

AS-i Andmevara väitel on rahvastikuregistris 188 nime, mida on antud nii meestele kui ka naistele (joonis 2). Arvatakse, et just nime käibe tuleku algusajal, mil ei ole veel välja kujunenud soolisi eelistusi, pannakse nime mõlemast soost lastele. Hiljem, kui sooline eelistus on nimeandmisjuhtude käigus välja kujunenud, kinnistub nimi ühele soole.

NIMEPANEKU REGULATSIOON

Eesnime panekut lapsele korraldab praegu perekonnaseadus (§ 46).¹ See sätestab:

- 1) lapsele pannakse eesnimi vanemate kokkuleppel,
- 2) vanemate kokkuleppe puudumisel otsustab eestkostesutus, kumma vanema pakutud eesnimi lapsele pannakse,
- 3) lapsele ei või panna eesnime, mis ei ole kooskõlas heade kommete ega tavadega,
- 4) lapsel võib olla mitte enam kui kolm eesnime või üks kahekordne eesnimi.

Vabariigi valitsuse 19. augusti 1997. aasta määrus nr 159 sõnastab kolmanda piirangu veidi teisiti: ei või panna *tavatut* eesnime, mis ei ole kooskõlas heade kommete ega tavadega. Keeleseadus lisab, et Eesti kodaniku nime ametlik kuju kirjutatakse eesti-ladina tähtedega. Ja ongi tegelikult lapsele nimepaneku kohta kõik.

Vaatleme neid piiranguid lähemalt.

1. Lapsel võib olla mitte enam kui kolm eesnime või üks kahekordne eesnimi. Selle sätte tõlgendamine sõltub ametnike suvast, kuna puuduvad eeskirjad nimede arvu määramiseks. Tavatõlgendus on selline, et võib panna kuni kolm eesnime sidekriipsuta või kaks sidekriipsuga ühendatud eesnime. Küsiks, kas *Annemai-Edamarianne* on lubatud kombinatsioon?
2. Ei või panna *tavatut* eesnime, mis ei ole kooskõlas heade kommete ega tavadega. Ametnikel puuduvad kriteeriumid, mille alusel otsustada. Püütakse apelleerida lapsevanemate tervele mõistusele. Alati see ei aita. Seetõttu loemegi ajakirjandusest pea iga kuu veidratest ja kirjaoskamatumest eesnimedest. Õnneks saab seesuguseid nimesid vaid väike osa lastest.

¹ Praegu kehtib Eestis nimeseadus.

3. Eesti kodaniku nime ametlik kuju kirjutatakse eesti-ladina tähtedega. See punkt välistab eesnimega numbrit ja lihtsalt mingite suvaliste sümbolite kasutamise. Neid soovivad inimesed esitanud.

Seadusesätete vähene lahtikirjutamine võimaldab Eestis vähemalt praegu lapsevanematel panna oma lapsele mis tahes nime.

2002. aasta sügisel valmis isikunimeseaduse eelnõu. Riigikokku see veel ei ole jõudnud. Selles on nimepaneku kohta käivad sätted senistest rangemad.

Isikunime õigekirjutus peab vastama eesti õigekirjutuse reeglitele. Eesnimeks ei või anda nime või nimesid, mis eraldi või koos perekonnanimega ei ole kooskõlas heade kommete või Eesti nimetavaga (*Meta Nool*). Eesnimeks ei või ilma mõjuva põhjuseta anda:

- 1) tavatut eesnime, mis oma keeruka või üldisele keelekasutusele mittevastava kirja- või häälduse tõttu või üldkeelelise tähenduse tõttu ei ole eesnimeks kasutamiseks sobiv,
- 2) isiku soole mittevastavat nime,
- 3) üldtuntud isikunime kasutatavat nime või selle lühendatud kuju, üldtuntud autori nime või teenistusnime. Teenistusnime kasutatakse nime, mida kasutatakse ametikohustuste täitmisel, kuid mis ei ole isiku nimi (nt kuningate nimed).

Eelnevalt sätestatust võib teha erandi, kui lapsel või lapse vanematel on oma kodakondsuse, peresuhete, rahvuskuuluvuse või muude asjaolude tõttu isiklik seos muukeelse nimetraditsiooniga ja taotletav nimi on sellele vastav.

Nimesid puudutavate küsimuste ja vaidluste lahendamiseks saab siseminister soovitusi loodavalt isikunimekomisjonilt.

Nimekorralduse loengus vaatame isikunimede õiguslikku regulatsiooni veel lähemalt.